ఛత్రపతి

కలువకొలను సదానంద

"పెద్దవారి మాట చద్దిమూట" అనేది కూడా పెద్దలమాటే! గజపతి తాను పెద్ద అని చెప్పుకోడు, కాని–ఒకటి రెండు మంచిమాటలు చెప్పి, తరువాత "పెద్దవారి మాట చద్దిమూట" అంటాడు ఒక మహారాజుటా. 'మన మహారాజే మనకు దేవుడు' అని ఓ శాసనం చెక్కించి, దాని ప్రక్కనే నిలబడి, వచ్చే పోయేవారితో "దేవునికి మొక్కండి!" అన్నాట్ట!

ఆటువంటి గజపతి – "గొడుగు కొంటున్నారా?" అన్నాడు, నేను బేరమాడుతున్న సమయంలో కనిపించి.

అంగడివాడికి ధర యిచ్చి, గొడుగు పుచ్చుకొని బయటపడ్డాక - నాతోబాటే నడుస్తూ అన్నాడు. "ఇప్పుడు మీరు ఈ గొడుగు కొనుక్కోకుండా వుంటే బాగుండేది. ఇలా అంటున్నానని మరేమనుకోకండి. ఏదో మీ మోజు; నేను కాదనగలనా ? కాని, యిటువంటి వస్తువులు ఒక నెల్లాళ్ళయినా మనదగ్గర వుంటాయని గట్టిగా చెప్పలేము. అలవాటు లేనివి కాబట్టి, ఎక్కడైనా పెట్టి మరచి పోవచ్చు; అవసరం వచ్చిందంటూ స్నేహితుడన్న వాడెవడైనా పట్టుకెళ్ళ వచ్చు; లేదా సమయం చూసి ఎవరైనా కొట్టుకుపోవచ్చు! 'ఇది నాది' అని అను కోవటానికి వీలులేని వస్తువులు యివి. కనుక-నా సలహా ఏమిటంటే, యిటు వంటి వస్తువులు కొనుక్కునేకన్నా డబ్బులు మిగుల్చుకొని వూరుకోవడం ఉత్తమోత్తమం!''

అతని ఈ సలహాలో నూటికి నూరు పాళ్ళూ సత్యం ఉందనడంలో సందేహం లేదు. నాకు తెలిసిన చాలామంది మిత్రులు అతను ప్రవచించిన అన్ని విధానాల్లోనూ ఎన్నో వస్తువులను ధారవోసుకున్న సంగతి నేనెరిగిందే!

కాని - ఇంత గొప్ప సలహానిచ్చిన అతని చంకలోనూ ఒక గొడుగుంది. అందుచేత అతని మాటలు నా కంత సబబుగా లేకపోయినా-వెనువెంటనే-తన వస్తువులను భద్రంగా కాపాడుకోగల సమర్థత ఇతనికి వుండవచ్చును కదా అన్న ఆలోచన కలిగింది.

గొడుగు కొనాలన్న సంకల్పం నాకు కలగడానికి కారణమేమిటంటే-గతించిన రెండురోజుల వర్షంలో నాలుగుసార్లు జలకాలాడ్డమే!

బట్టకు తగులుకొన్న చీకిరేపను వదిలించుకొన్నంత జాగ్రత్తగా గజపతిని వదిలించుకొని, సర్వరు నమ్రత, వినయవాక్కులు అనుపానంగా హోటలు తిండిని విధిగా భుజించి, నా నివాసానికి దారితీశాను.

వర్షం వచ్చే సూచనలు కనిపిస్తు న్నాయి. చలిగాలి వీస్తూంది. ప్రశాం తంగా వుంది, ఆ ఆదివారం. చల్లగాలికి హృదయం హాయితో బరువెక్కి పోతూంది. గది తాళం తీసి, బొంగరం త్రాటిని విసిరినంత జోరుగా పరుపు చుట్టను నేలమీద పరచేసి, కాలుమీద కాలు వేసుకుని హాయిగా కళ్ళుమూసుకుని పడుకున్నాను.

మగతనిద్రలో ఉండగా-కలలోంచి మేల్కొల్పినట్లు - గదితలుపులమీద వ్రేళ్ళతో చప్పుడు చేస్తున్నట్లు, పేరెట్టి పిలుస్తున్నట్లు వినిపించింది. మనసులోనే విసుక్కుంటూలేచి వెళ్ళి తలుపు తీద్దును కదా-ఇంకెవరో కాదు-గజపతి!

గుండ్రాతికి కాళ్ళువచ్చి గున గున నడిచినట్లు-చూస్తున్నంతలోనే లోపలికి కదలి వచ్చాడు. 'నిద్రపోతున్నారేమిటి?

నిద్ర మహా చెడ్డది! అలనాటి లక్ష్మణుడు ఎలా జయించగలిగాడో గానీ, మనబోటి వారికది సాధ్యమా ? ఊర్మిళ కొన్ని సంవత్సరాల తరబడి నిద్రపోయిందంటే అందులో ఆశ్చర్యమేముంది ?'' అంటూ తన గొడుగును - వంకెకు - నా కొత్త గొడుగు పక్కన తగిలించాడు.

అతని ధోరణి చూస్తే-అనవసరంగా నన్ను నిద్ర మేల్కొల్పినందుకు ఎంత మాత్రం నొచ్చుకున్నట్లులేదు. నోటి నిండుకూవున్న తమలపాకు ఉమ్మిని కిటికీగుండా బయటకు ఉమిసి-''పగటి పూట నిద్రపోవటం అలవాటు లేక పోయినా, ఎందుకోగానీ-చల్లగా కునుకు వస్తున్నదండీ యీ రోజున' కాసేపు పడుకొని పోదామని వచ్చాను. మీకేమీ యిబ్బంది వుండదుగదా ?'' అన్నాడు.

''అంతమాత్రానికి యిబ్బంది ఏముంటుందండీ...నిద్రాదేవిమీద రోత పుట్టేంతవరకూ నిద్రపోండి!'' అంటూ అతనికి పరుపు వేసి యిచ్చాను.

గజపతి భుజంమీది కండువాను తీసి పడకమీద పడేసి, శరీర భారంతో ఒక్క మూల్గు మూల్గి, పడకమీద చతికిల బడ్డాడు. నా ఆశ్చర్యానికి అవధులు లేనట్లు అరనిమిషానికంతా కండీరీగల రొదలాంటి గుర్రు ప్రారంభమైంది.

మా పరిచయం ఏమంత చెప్పుకో దగినంత గొప్పదికాదు. కానీ, కాలం ఏర్పరచినటువంటి వయోభేదం ,బట్టి అతనిపట్ల నాకు గౌరవభావం వుండడం సహజమే.

గజపతి రూపం చూపరి హృదయ క్షేత్రంలో లోతైన గోయి ఒకటితీసి, అందులో-అతనొక పెద్దమనిషి, మర్యాదస్తుడు అన్నటువంటి అభిప్రాయాన్ని రాతి స్తంభంలా నాటేస్తుంది. మనిషి ఎర్రగా వుంటాడు. రొట్టెలు తయారు చెయ్యటంకోసం పిసికి వుంచుకున్న గోధుమపిండి ముద్దలా వుంటుంది అతని కాయం. అతని తలకాయ-భుజాలమధ్య ఆకుల్లో క్యాబేజీ గడలా కూరుకుపోయి వుండటంవల్ల అతని మెడ ఉనికి సరిగ్గా తెలియదు. ఎనిమిది మూరల మల్లుపంచెతో గోచీకట్టు, మోచేతులను దాటి మరినాల్గు ప్రేళ్ళమేర ఆక్రమించు కొన్న తెల్లటి చొక్కా-చేతులు, భుజం మీద పెద్ద కండువా, జేబులో మసిపర్సు, ఊటకలం, ఏవో ఒకటి రెండు మడిచిన కాగితాలు, ఇంచుమించు చేతి మణికట్టు నంతా ఆక్రమించుకొని వున్న పాతరకపు పెద్ద రిస్టువాచీ, నుదుట తిలకం, ఒక వ్రేలిన ఉంగరం, కాళ్ళకు బరువైన చెప్పులు, చేతిలో దినపత్రిక-పీటివల్ల-ఎటువంటి వ్యక్తి కయినా అతనిపట్ల గౌరవభావం కలిగి తీరవలసిందే! అతనిది సమీపంలో ఏదో పల్లెటూరు. మండీ వ్యాపారంతో ఏవో పనులున్నా యంటూ చాలా తరచుగా టౌనుకు వస్తూవుంటాడు.

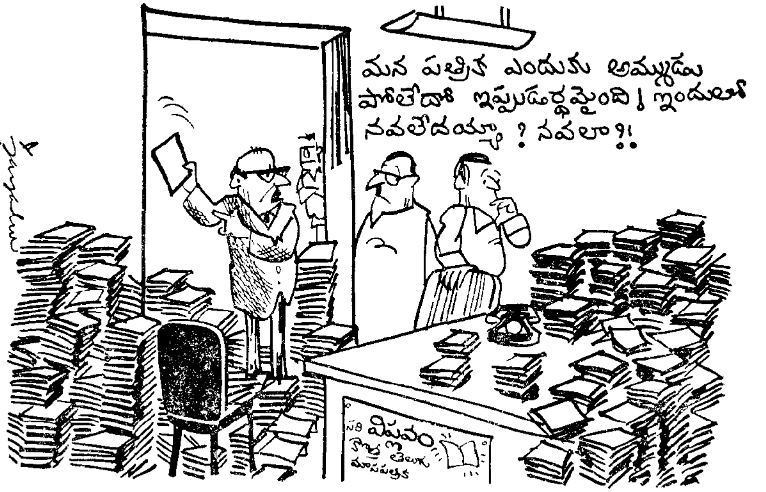

బయట కళలు మార్చుకుంటూన్న సూర్యదేవుని కాంతిపుంజాలను చూస్తూ ఆలోచించుకుంటూ వుండగానే, కను రెప్పలు నిద్ర బరువుతో వాలిపోయాయి.

నిద్రలో గజపతి "ఇక వెళ్ళొస్తానండీ" అనడం, నేను సరేననడం, తలుపుతెరిచి మళ్ళీ మూసినట్లు చప్పుడవటం—ఇంతే నాకు తెలుసును.

సాయంకాలం మెలకువ వచ్చి, టైమెంతైందో చూసుకున్నాను అయిదు కావస్తోంది. గజపతి వెళ్ళిపోయినట్లు మాత్రం నాకు గుర్తుంది. గబగబ ముఖం కడుక్కోవడం, తల దువ్వుకోవడం, బట్టలు మార్చుకోవడం వగైరాలు క్షణాలమీద జరిగిపోయాయి. ఇక నా కార్యక్రమాలు రెండే రెండు. హోటలుకు వెళ్ళి కాఫీ తాగటం, అక్కడి నుంచి పట్టాల వెంబడే దూసుకువెళ్ళే రైలుబండిలా సూటిగా క్లబ్బుకు వెళ్ళిపోవడం! ప్రకృతి స్తంభించిపోయినట్టుంది. ఆకాశం మేఘాలతో నిండిపోయి బుడబుక్కలవాడిపాతగొడుగులా వుంది. మేఘాలు కయ్యాన్ని కోరుతూ - ఒక దాన్నొకటి కవ్వించుకోవడం ఇప్పుడిప్పుడే ప్రారంభమవుతున్నట్లు-సరళంగానే ఉరుముతున్నాయి.

చినుకులు పడుతున్నవేమోనని బయటకువెళ్ళి, ఆకాశానికి సూటిగా నిలబడి తల పైకెత్తి చూశాను. సూది మొనలంతటి సన్నటి చినుకులు కంట్లో ఒకటి, నోట్లో ఒకటి రాలాయి

'పాడు వాన! ఇప్పుడే రావాలీ?' అనుకుంటూ వుండగానే-నాకు గొడుగు కూడా ఒకటున్నదన్న విషయం జ్ఞప్తికి వచ్చింది. సంతోషంతో గదిలోపలికి వచ్చి వంకెకేసి చూద్దునుగదా-నా కను

గుడ్డ పరిమాణం హెచ్చింది. పైదవడకు కింది దవడకు అడ్డంగా మేకునొకదాన్ని నిలబెట్టినట్లు—నానోరు తెరచుకుపోయింది. ఆ సమయంలో ఎవరైనా ఛాయాచిత్ర కారుడు పొంచివుండి నా భంగిమను ఫోటోతీసి 'ఆశ్చర్యాంబుధిలో' అని వ్యాఖ్య వ్రాసి పోటీలకు పంపివుంటే, తప్పకుండా బహుమతి లభించివుండేది. 'ఆశ్చర్యాంబుధిలో' కొంతసేపటివరకు నాకు గుక్క తిరిగిందికాదు. నా కొత్త గొడుగు కొన్ని గంటల్లోనే ముసలిదై పోయింది. ఆ గొడుగును చూస్తుంటే, చీకట్లో వెలిగించిన మతాబులా నా మెదడులో గజపతి మెరిశాడు. గొడుగుల తారుమారుకు కేవలం అతని పొరబాటే కారణమై వుండవచ్చు. వదిలీ వదలని నిద్రమత్తులో ఏ గొడుగు ఎవరిదో గమనించకపోయి వుండవచ్చు. నా గదికి సమీపంలోనే నాలుగు వీధుల కూడలి వుంది. గబగబ అక్కడికెళ్ళి, తనచుట్టూ తాను తిరుగుతూ సూర్య ప్రదక్షిణంచేసే భూగోళంలా ఒక్కొక్క వీధికి అభిముఖంగా నిలబడి చుట్టూవున్న నాలుగు వీధులకేసి దృష్టిని సారించేశాను. సీతనెత్తుకుపోవడానికి ఆ రోజుల్లోరావణాసురుడు పుష్పక విమానంలో వచ్చాట్టగానీ, ఈ గజపతి తనవెంట ఏ విమానాన్ని తెచ్చుకున్నాడో నాకర్థం కాలేదు.

నిజానిజాలు తెలుసుకోకుండా అతన్ని అనుమానించడం నా వ్యక్తిత్వాన్ని, సంస్కారాన్ని మలినపరచుకోవడమే అవుతుంది. పరువూ ప్రతిష్ఠా వున్నవాడైతే తన పొరబాటుకు క్షమాపణ కోరుతూ నా వస్తువును నాకు అప్పగించి తన వస్తువును తాను తీసుకోకపోడు. అంతవరకు అతని గొడుగును భద్రపరచడం నా విధి.

గజపతి గొడుగును ముట్టుకోనైనా ముట్టుకోకుండా గది తలుపు తాళంవేసి చినుకులన్నీ ఒకదానితో ఒకటి కూడబలుక్కునే లోపున హోటల్ చేరుకున్నాను కాఫీ తీసుకురమ్మని చెప్పి, సర్వరు మీదినుంచి చూపులు ప్రక్కకు మరల్చగానే—ఎట్టఎదుట – కాఫీ కప్పును పెదవుల దగ్గరకు చేర్చుకుటూ నా వైపు వోరకంటితో చూస్తున్న గజపతి కనిపించాడు. అతనిచేయి వణికి, కాఫీ కాస్త చింది క్రిందికి జారటం గమనించాను అతను కంటబడగానే నామనస్సులో ఒకమూల ఆశ రేకెత్తింది. అతను నన్ను చూసి "మీ ... మీ ... గొ ... గొ ..." అంటూ తడబడ్డాడు. ఒకేమాటమీద నిలచిపోయిన రికార్డు పాటలా వున్నాయి అతని మాటలు కాస్సేపటికి నింపాదిగా అన్నాడు. "నా గొడుగు మీ గదిలోనే వుండిపోయింది. తెలియక నా గొడుక్కి బదులు మీ గొడుగు తెచ్చేశాను. ఇరవై మైళ్ళ దూరంలోవున్న ఒక వూరికి వెళ్తూ నా స్నేహితుడొకడు మీ గొడుగు

తీసుకెళ్ళాడు. నాదికాదని ఎంత చెప్పినా వినలేదు. ఏం చెయ్యను? రేపు అతను వచ్చినప్పుడు మీ గొడుగు మీకు చేర వేస్తానులెండి..." అతను ఈ మాట లనగానే నా గుండెల్లో బండపడినట్ల యింది. పుస్తకం వనితా విత్తం, మరియు నా ఛత్రం పరహస్తం గతం గతః! పైకిమాత్రం "అట్లా గే కానివ్వండి" అనేశాను.

హోటల్ గడప దాటబోతుండగానే, హోటల్ ముందున్న సీనారేకుల కప్పు దడదడమంది. వరుణదేవుడు భూమిమీద ఒక్కసారిగా విరుచుకు పడ్డాడు. రోడ్డుపై నున్న జనం ఎక్కడి వారక్కడ మాయమైపోయారు కొంత మంది హోటలు ప్రాంగణంలోని రేకుల కప్పు క్రిందికి పరుగెత్తుకొచ్చి తలలు దాచుకున్నారు. గత్యంతరంలేక నేనూ నిముషాలు లెక్కించుకుంటూ, అరగంట సేపు అక్కడే ఆగిపోయాను. వర్షం ప్రారంభమైన కొద్దిసేపటికే వీధిలో కొన్ని గొడుగులు తచ్చాడ్డం మొద లైంది. గజపతి నా వెనుక నిలబడి—"అయ్యబాబోయ్! ఈ వర్షంలో మూడు మైళ్ళు ఎలా నడిచి వెళ్ళగలను?" అంటూ తన భయాన్ని వెళ్ళగక్కాడు. అతనిమీద నాకు జాలి కలిగినా, నా చేతనైన సహాయం అతన్ని ఓదార్చ డమే! "మీ గొడుగును నేనైనా తెచ్చినవాణ్ణి కాను; మీరి వర్షానికి భయ పడవలసి వచ్చేదికాదు" అన్నాడు అతన్ని అనునయిస్తూ.

ఇంతలో రోడ్డుమీద గొడుగుక్రింద సురక్షితంగా నడిచి వెళ్తున్న నా మిత్రుడు కంటబడగానే నాకు ప్రాణం లేచివచ్చినట్లయింది. గ్రద్దనుచూసి బెదిరి తల్లి రెక్కలక్రిందికి పరిగెత్తే కోడి పిల్లలా అతని గొడుగుక్రింద దూరాను.

* * *

గజపతి ఆ తర్వాత రెండురోజుల వరకుగానీ కనిపించలేదు. ఆ రెండు రోజులు అతని దర్శనంకోసం అల్లాడి పోయాను. గజపతి మాటల్లో మళ్ళీ నాకు నిరాశే ఎదురైంది. "నేను ముందే చెప్పాను–ఇటువంటి వస్తువులను మనం భద్రపరచుకోలేమండీ–అని. నా సలహా వినివుంటే ఇం దా కా వచ్చేదికాదు. ఊరికే అన్నారా, పెద్దలమాట చద్ది మూట అని? గొడుగెత్తుకెళ్ళిన మిత్రుడు వల్లకాటికి వెళ్ళినట్టే వున్నాడు. అయినా ఇప్పుడేమైందిలే! అతను మళ్ళీరాకపోడు. వచ్చినప్పుడు మీ గొడుగు మీకు అప్పగించే పూచీ నాది. అంతవరకు నా గొడుగును మీ దగ్గరే వుండనివ్వండి," అంటూ కనిపించినవాడు కనిపించినట్లే వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ పిదప ఒక నెలరోజులు గడిచి పోయాయి. ఈ నెలరోజుల పొడుగునా గజపతి నా పాలిట ఒక వింతమాదిరిగా మాత్రమే వుండిపోయాడు. అతను

కనిపించడం అరుదైంది. కనిపించినా అతనికీ నాకూ మధ్య ఏ ఫర్లాంగు దూరమో వుండేది. దగ్గరకు వెళ్ళగానే- 'శ్రీకృష్ణుడు ఏ చెట్టుచాటున దాగినాడో, ఏ పుట్టమాటున నక్కినాడో-' అ టూ తికమక పడిపోయే గోపిక అవస్థలా వుండేది నా పని.

నా కొత్తగొడుగును గురించిన సమస్య నన్ను బాధించడంలేదు గాని, గజపతి విడిచిపోయిన పాతగొడుగే కొత్త సమస్యగా పరిణమించింది నా దైనందిన జీవితంలో అదొక అసంతృప్తిగా, మనస్సులో ఒక మచ్చగా నిలిచిపోయింది.

గొడుగు ఎంత పాతదంటే - గుడ్డ రంగు చాలావరకు మాసిపోయింది. గొడుగు శీర్షభాగంలో కుట్లు సడలిపోయాయి. లోపల కమ్మీలు ఒకటి రెండు వూడిపోయి వున్నాయి. కఱ్ఱ పుచ్చిపోయి సన్నటి బెజ్జాలతో నిండిపోయింది. గజపతి దీన్నికూడా తీసుకుని వెళ్ళిపోయివుంటే బావుండేది నేను గదిలో వున్నప్పుడు ప్రతి నిమిషం ఇది నా కంటబడుతూంటే, గజపతితోబాటు నా క్రొత్తగొడుగు జ్ఞాపకం వచ్చేది. కాలిలో ముల్లులాగా ఏదో వెలితి నా మనస్సును పీడించేది.

గజపతి ఆ గొడుగును ఎక్కడ, ఎలా వుంచిపోయాడో-ఇక్కడ అలాగే వుండిపోయింది. దానితో నాకు అవసరం వున్నా ఎప్పుడూ ఉపయోగించలేదు. దాన్ని చేతబుచ్చుకొని వీధులవెంట వెళ్ళాలంటే నాకు సిగ్గనిపించింది. అందుచేత దాని శిథిలరూపం నా కెంతమాత్రం ఉపయోగకరం కాకపోగా, చరిత్ర పుటల్ని త్రిప్పిచూపించే శిథిల దుర్గంలా కేవలం ఒక స్మృతి చిహ్నంగా మాత్రమే నిలిచిపోయింది.

వర్షాకాలం పేరుతో అప్పుడప్పుడూ వానలు కొద్దో గొప్పో కురుస్తూనే వున్నాయి. నా బాధ నేను పడుతున్నానే గానీ, నా కోసం పాత గొడుగును మాత్రం ఎప్పుడూ బాధించలేదు ఒక నాటి ఉదయం సన్నసన్నగా తుంపర రాలుతూంటే ఒకానొక ఆప్తమిత్రుడు వచ్చి, తొందరపనిమీద ఏదో పల్లెకు వెళ్ళిరావాలని చెప్పి గొడుగు ఇమ్మని అడిగాడు. ఇచ్చాను. ఆ రోజు సాయంకాలం నుంచీ రాత్రి తొమ్మిది, పది గంటలదాకా భూమ్యాకాశాలు దద్దరిల్లిపోయేటట్లు ఎడతెరిపిలేకుండా గొప్ప వర్షం కురిసింది. గది కిటికీ రెక్కలు ఫెడేల్ ఫెడేల్ మంటూ కొట్టుకున్నాయి. వానజల్లు లోపలికి వచ్చిపడి, గదంతా నీళ్ళ మడుగైపోయింది వీధుల్లో వరదలు ప్రవహించాయి. చరమావస్థలో వున్న మొండిగోడలు కొన్ని కూలిపోయాయి.

మరునాటి ఉదయం గదినుండి బయలుదేరబోతుండగా - పాత గొడుగు తీసికెళ్ళిన మిత్రుడు లోపలికి వచ్చాడు.

అతని చేతిలో ఏదో గోతంచుట్ట వుంది. అతడు ఉలుకూ పలుకూలేక గోతం చుట్ట విప్పాడు. అందులోనుంచి జానెడేసి కర్రముక్కలు మూడు బయటికి లాగాడు. ఆ తర్వాత కొన్ని వంగిపోయిన కమ్ములు, చీలికలు పీలికలైన నల్లగుడ్డ-వీటినంతా-పళ్ళెరంలో అర్చన ద్రవ్యాలుంచి పూజారికిచ్చినట్లు ఒకచోట కుప్పగా పేర్చి జాలిగా నా వైపు చూశాడు. నాకు కోపం ముక్కువరకు నవ్వు నోటివరకు వచ్చి ఆగిపోయాయి.

"వర్షంలో నా మానాన నేను నడిచి వస్తూంటే వెధవ సుడిగాలి వచ్చి నన్నే కౌగిలించుకోవాలి? ..." అంటూ ప్రారంభమైన అతని సాహసగాధను అంతటితో తెంపేస్తూ "ఏడవలేక పోయావ్? అక్కడే పారేసి రాకుండా యిక్కడికెందుకు ఏరి తెచ్చావ్?" అని, అతని చేతిలోని సంచి లాక్కుని, గొడుగుకు సంబంధించిన వివిధ భాగాలన్నీ అందులోవేసి యథాప్రకారంగా చుట్టచుట్టి చేతబట్టుకుని, గదికి తాళంవేసి అతనితోబాటు బయటపడ్డాను. నా గదికి ఒకవైపు అతి సమీపంలో పంట పొలాలున్నాయి. వాటి మధ్య ఒక పాడుబడిన మోటబావివుంది అందులో అట్టడుగున ఎక్కడో ఎర్రటి వాననీరు నిలిచివుంది. అక్కడికివెళ్ళి, సంచివిప్పి అందులోని ఒక్కొక్క భాగాన్ని తీసి బావిలోకి విసిరేశాను. "నిన్న వానలో తడిసి జబ్బుచేసింది. ఆస్పత్రికి వెళ్ళొస్తా" నంటూ ఖాళీసంచిని తీసి చంకన పెట్టుకుని మిత్రుడు వెళ్ళిపోయాడు. నేను బజారువైపు దారి తీశాను.

నెలరోజుల తర్వాత ఆనాటికి నా మనసు చల్లబడింది. ఏ నిరుపయోగకరమైన వస్తువైతే నన్ను అసంతృప్తి పాలుజేసిందో, అది యికమీదట కంటికైనా కనిపించదు దాన్ని యిక పూర్తిగా మరిచిపోవచ్చు. నాలోని బరువు మాయమైపోయి, మనస్సు తేలికపడింది.

హోటల్ సమీపిస్తుండగా - అనుకోకుండా-గజపతి కనిపించాడు. నన్ను చూసి "మరి ... మీ గొడుగు ... మీ గొడుగు..." అంటూ తొట్రుపడ్డాడు. నా మనస్సులోనుండి మాటలు చకచకా తేలిగ్గా బయటకి దూకేశాయి. "ఆ బెంగ యికమీదట మీ కనవసరంలెండి నేను అడగదల్చుకోలేదు. ఎందుకంటే, మీ గొడుగు నామరూపాలు లేకుండా పోయింది. నిన్నటి చిన్న సుడిగాలికి తన ముసలి తనువును చాలించింది, పాపం!..." అంటూ ముందుకు కదలబోయాను. గజపతికి ఈ వార్త సంతోషదాయకంగా వుంటుందనుకున్నానుగానీ, అతడు మరోలా వాపోగలడని నేను కలలోకూడా అనుకోలేదు "అ! అం! ఎంతపని జరిగింది! నా గొడుగు

పోయిందా ? అది నాకు ప్రాణ సమానమైనదే! మా తండ్రి పోతూ పోతూ- దాన్ని నా కిచ్చిపోయారు. అదేమీ రొక్క రోజనాలు విలువ చేయకపోయినా, దాన్ని చూస్తూ మా నాన్న యింకా బ్రతికేవున్నాడని అనుకునేవాడిని. మా అమ్మ అంటూనే వుండేది పాపం — 'ఒరేయ్, దాన్ని బయటికెక్కడికీ తీసుకుపోవద్దురా. దాన్ని పోగొట్టేవరకు నువ్వు నిద్రపోవేమిట్రా?' అని. ఆమె మాట వినకపోయాను. వూరికే అన్నారా పెద్దలమాట చద్దిమూట అని ? మీ గొడుగుని నిన్న తీసుకొచ్చి యిచ్చాడు నా మిత్రుడు. ఇప్పుడు యింటినుండి వస్తూ తెచ్చి మీ కిచ్చేద్దామనుకుని మర్చిపోయాను. ఇంతలో జరగవలసిందేదో కాస్తా జరిగిపోయింది. సరే! సెలవండీ యిక..." అంటూ ప్రశాంతంగా ముందుకు సాగవారాడు గజపతి. ఆ క్షణం వరకు తెలుసుకోలేకపోయాను. ఇతడు ఏ ఎండకు ఆ గొడుగు పట్టగల సమర్థుడని.

* * *

ఆ మరునాడు- సెగలు గక్కుతున్న ఎండలో గొడుగు క్రింద నీడలో గున గున నడిచిపోతూ కనిపించాడు గజపతి. అది నెలరోజుల క్రితం నా కష్టార్జితంతో కొన్న కొత్త గొడుగు.
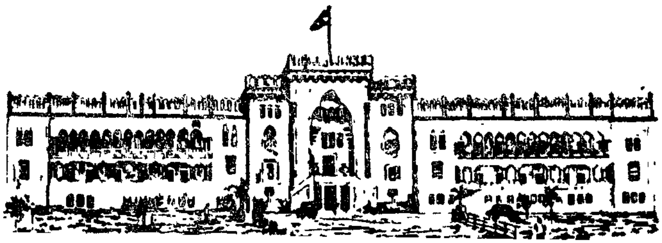
అతడు గొప్ప సామ్రాజ్యాన్ని ఆక్రమించుకొన్నంత ఉత్సాహంతో, కీవితో ఛత్రచ్ఛాయనంతా ఆక్రమించుకొని, తమలపాకు నములుతూ, ఎడమ చేతితో గొడుగును అటూ ఇటూ చిన్నగా త్రిప్పుకుంటూ, దినపత్రిక వున్న చేతిని స్ప్రింగులా ముందుకూ వెనకకూ ఊగించుకొంటూ నడిచిపోతున్నాడు. ఒకసారి నా వైపు చూసుకున్నాను. ఎండకు ఒళ్ళంతా చెమటలు గ్రక్కుతూ వుంది తల మాడిపోతూంది. అతను గొడుగు నీడలో చల్లగా, సెలయేరులా పోతున్నాడు. అతని వైపు చూడాలంటే, అతని కంట బడాలంటే కూడా నాకు తల కొట్టేసినంత సిగ్గువేసింది. కానీ, తన ఆలోచనలతో తనకేమీ నిమిత్తం లేనట్లు నన్ను చూసి ఒక్క చిరునవ్వు మాత్రం విసిరి, గొడుగును ఈ చేతి నుండి ఆ చేతికి మార్చుకుని నన్ను దాటిపోయాడు గజపతి...కాదు కాదు... ఛత్రపతి!